

Til KUD, Kulturrådet og NFI

Oslo 01. februar 2021

Innspill til strategi for gjenåpning av kultursektoren fra Forbundet Frie Fotografer (FFF)

Forbundet Frie fotografer (FFF) er en landsomfattende medlemsorganisasjon for kamerabaserte kunstnere. FFF har om lag 300 medlemmer, med hovedkontor i Oslo.

Forbundets formål er å fremme det frie fotografiet som kunstnerisk uttrykksform i Norge.

FFF produserer årlig Vårutstillingen og Fotobokfestival Oslo og mottar statlig- og kommunalt driftstilskudd for formidlingsvirksomheten og stipendforvaltningen.

Forbundet Frie Fotografer (FFF) har følgende innspill:

Forbundet Frie Fotografer setter pris på at Kultur- og likestillingsministeren ønsker dialog med kultursektoren om hvordan kultursektoren kan gjenåpnes etter koronapandemien. FFF deltok på Kulturrådet og NFIs åpne digitale innspillmøte den 28.01 om sektorens vei ut av COVID19-krisen, og takker for muligheten til å komme med et skriftlig innspill til arbeidet med en gjenåpningsplan for kultursektorene. Våre innspill følger her.

Kulturministeren og Kulturrådet ønsket svar på flere spørsmål fra bransjen, og FFF vil konsentrere seg om følgende spørsmål:

1. Hva FFF anser som de viktigste virkemidlene under COVID-19 pandemien
2. Bransjespesifikke behov - sosiale ordninger som tar hensyn til kunstnernes økonomi
3. Kulturbransjen/den visuelle kunstens vei inn i fremtiden etter COVID-19 pandemien

1. De viktigste virkemidlene under COVID-19 pandemien

Stimuleringsordningen for kultur, inkludert midler spesifikt avsatt til innkjøp av samtidskunst via museene og KORO - kunst i offentlig rom, er et virkemiddel som både har truffet visuelle kunstnere direkte gjennom salg av kunst og nye oppdrag for produksjon av kunst i offentlige rom, og som samtidig har bidratt til samlingsutvikling hos museene og nye kunstprosjekter tilgjengelig for offentligheten. Nye runder med innkjøpsmidler til museene og til KORO, i tillegg til mer midler avsatt til stipender til kunstnere er de viktigste virkemidlene. **Det mest treffsikre virkemidlet for visuelle kunstnere er arbeidsstipender**, de går direkte til kunstnerne og bidrar til å gi kunstnere i det frie feltet mulighet til å skape kunst – selve innholdet i kulturen som er helt nødvendig når kulturlivet skal åpne igjen. FFF støtter muntlige innspill på innspillmøtet fra Sametinget, NBK og Norsk Forfatterforening - flere stipender er langsiktig satsning på kultur. FFF er takknemlige for at det ble avsatt 100 millioner i 2020 og i 2021 til midlertidige stipendhjemler, tilbakemeldinger fra medlemmer i FFF er at de kunstnerne som har mottatt stipender har klart seg bedre gjennom den første delen av COVID-19 krisen enn de som ikke har mottatt stipend. Tildelingsprosenten for stipender er gjennomgående for lav og det er mange kvalifiserte kunstnere som ikke mottar stipend, så det bør settes av midler til flere både midlertidige og flere faste stipendhjemler. FFF mener **Kompensasjonsordningen for arrangører og underleverandører i kultursektoren** også er et viktig virkemiddel, selv om den ikke har truffet vår yrkesgruppe ser vi at den er viktig for mange andre i kulturbransjen. Den bør kunne justeres slik at den treffer flere av de som hittil har falt utenfor ordningen. Det er viktig at disse ordningen varer like lenge som COVID-19 krisen varer, og at de også ivaretar bransjen under ettervirkninger av pandemien. Hvor lenge det vil vare er det nødvendigvis vanskelig å ha oversikt over nå.

2. Bransjespesifikke behov – sosiale ordninger som tar hensyn til kunstnernes lappeteppetøkonomi.

Kunstnerøkonomien kjennetegnes av en lappeteppetøkonomi basert på en kombinasjon av forskjellige inntektskilder, sykliske inntekter som varierer fra år til år, og i tillegg er det generelt en lav meridianinntekt i feltet. Kunstnere faller utenfor mange av arbeidslivsordningene som er vanlig for andre arbeidstakere. Kunstnere står lenge i arbeid som skatteyttere, men de ulike tilknytningsformene i arbeidslivet gir store utslag i negativ retning for kunstnere generelt og de visuelle kunstnerne spesielt. Sosiale ordninger som i utformingen tar hensyn til kunstnernes lappeteppetøkonomi, samt bedre skatteordninger som for eksempel innføring av minstefradrag for selvstendig næringsdrivende og bedre pensjonsordninger (som eksempelvis pensjonsopptjening fra første krone og pensjon på statlige stipender) vil bedre kunstnernes økonomi.

3. Kulturbransjen og visuell kunst etter COVID-19 pandemien

FFF ser med bekymring at det allerede er en kompetanseflukt vekk fra kunstneryrket som følge av COVID-19 pandemien. Ifølge Kulturrådet og Menon Economics rapport fra oktober 2020, *Et halvt år med koronakrise i kultursektoren* har 32 prosent av kultursektorens inntekter falt bort mellom april – september 2020 (tallmateriale for de resterende månedene i 2020 er ikke tilgjengelig ennå). Under forutsetning av at dagens smitteverntiltak videreføres ut 2021, forventet skapere/utøvere i kulturbransjen et inntektstap på 45 prosent for 2021. Rundt 18 prosent av utøvere, skapere o.l. som jobbet med kunst og kultur på heltid forut for koronakrisen hadde i september 2020 skiftet status til deltidsarbeidende, arbeidsledig eller annet. I tillegg vurderte 17 prosent av utøverne, skapere o.l. i september 2020 å skifte bransje. Denne exiten fra kunstneryrket vil gå utover mangfoldet i sektoren og kan skape et demokratisk problem da mange kunstnere som ikke har en familiebakgrunn med et økonomisk sikkerhetsnett vil forlate sektoren på grunn av inntektstap som følge av pandemien. FFF støtter forslag fra flere av de muntlige innspillene på møtet 28.01, blant annet fra Virke, NBK og CREO og mener det er viktig å sette ned en gjenåpningskommisjon, hvor aktører fra de berørte bransjene, inkludert kunstnerorganisasjonene, er representert, slik at utviklingen av en gjenåpningsplan med tilhørende politiske virkemidler er godt forankret i kunst-og kulturbransjen.

FFF bidrar gjerne i videre dialog.

Vennlig hilsen

Kjersti Solberg Monsen
Daglig leder

Thale Blix Fastvold
Styreleder